

EXPUNERE DE MOTIVE

Având în vedere necesitatea îmbunătățirii legislației privind domeniul electoral, prin Hotărârea Parlamentului nr. 18/2013, cu modificările ulterioare și cu respectarea configurației politice rezultate din alegeri, s-a constituit *Comisia comună a Camerei Deputaților și Senatului pentru elaborarea propunerilor legislative privind legile electorale, privind modificarea Legii partidelor politice și a Legii privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale*, denumită în continuare *Comisia*, al cărei obiect de activitate se referă la elaborarea unor propuneri legislative privind legile electorale, pe de o parte, precum și privind Legea partidelor politice și Legea privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, pe de altă parte.

Prezenta propunere legislativă reglementează, conform punctelor de vedere exprimate de către membrii Comisiei comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru elaborarea propunerilor legislative privind legile electorale, următoarele aspecte principale:

- 1) Tipurile de alegeri la care se va utiliza votul prin corespondență.
- 2) Categoriile de alegători care beneficiază de posibilitatea de a-și exercita dreptul de vot prin corespondență;
- 3) Modalitatea de înregistrare în evidențele electorale;
- 4) Modalitățile de informare a alegătorilor din străinătate cu privire la procedura exercitării dreptului de vot prin corespondență;
- 5) Confecționarea și întocmirea materialelor necesare votării;
- 6) Procedura de transmitere către alegători a materialelor necesare votării,
- 7) Procedura de exprimare a opțiunii de vot;
- 8) Modalitatea de transmitere a opțiunii de vot, către birourile electorale din țară;
- 9) Primirea, verificarea și numărarea buletinelor de vot și stabilirea rezultatului votului prin corespondență;
- 10) Atribuțiile organismelor electorale și ale instituțiilor implicate în organizarea și desfășurarea alegerilor.

Totodată, a fost necesară corelarea soluțiilor legislative preconizate de prezenta propunere legislativă cu dispozițiile Legii nr. 208/2015, ale Legii nr. 370/2004 și ale Legii nr. 33/2007. În ceea ce privește modificările aduse, menționăm că acestea privesc în principal, conținutul proceselor-verbale pentru centralizarea rezultatelor votării, introducerea unor date suplimentare în Registrul electoral și eliminarea începând cu 1 ianuarie 2018 a posibilității alegătorilor cu domiciliul sau reședința în străinătate, de a vota fără a fi înscrisi în Registrul electoral.

La elaborarea prezentei propuneri au fost avute în vedere și standardele internaționale și europene în materie, legislația, experiența și jurisprudența

constituțională a unor state precum Republica Federală Germană, Irlanda, Regatul Belgiei, Republica Slovenia, Ungaria, Regatul Danemarcei, Statele Unite Mexicane, precum și Republica Polonă.

1) Tipurile de alegeri la care se va utiliza votul prin corespondență

Votul prin corespondență va fi utilizat la alegerile parlamentare, alegerile prezidențiale și alegerile pentru Parlamentul European.

2) Categoriile de alegători care beneficiază de posibilitatea de a-și exercita dreptul de vot prin corespondență

Pot vota prin corespondență numai alegătorii cu domiciliul sau reședința în străinătate, conform legii.

3) Modalitatea de înregistrare în evidențele electorale

Alegătorul cu domiciliul sau reședința în străinătate, care dorește să-și exercite dreptul de vot prin corespondență la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților, alegerile pentru Președintele României și la alegerile pentru membrii din România în Parlamentul European se poate înscrie în Registrul electoral cu opțiunea pentru votul prin corespondență, după cum urmează:

a) prin cerere scrisă, datată și semnată depusă personal sau transmisă prin poștă către misiunea diplomatică sau oficiul consular din statul de domiciliu sau reședință, la care anexează o copie a oricărui înscris oficial emis de către statul străin din care rezultă adresa de domiciliu sau reședință unde locuiește, precum și o copie a actului de identitate;

b) prin intermediul formularului electronic pus la dispoziție on-line de către Autoritatea Electorală Permanentă la care anexează câte o copie, în format electronic, o fotografie sau imagine a actului de identitate, a oricărui înscris oficial emis de către statul străin din care rezultă adresa de domiciliu sau reședință unde locuiește, precum și a unei cereri scrise, semnate și datate.

Perioadele de înscriere în Registrul electoral cu opțiunea pentru votul prin corespondență sunt următoarele:

a) la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților, între data de 1 martie a anului în care au loc alegeri parlamentare generale la termen și data de 30 iunie a aceluiași an;

b) la alegerile pentru Președintele României, între data de 1 martie a anului în care au loc alegeri pentru Președintele României la termen și data de 30 iunie a aceluiași an;

c) la alegerile pentru membrii din România în Parlamentul European, între data de 30 noiembrie a anului anterior anului în care au loc alegerile pentru Parlamentul European și data de 1 februarie a anului în care au loc alegerile pentru Parlamentul European.

Înscrierea în Registrul electoral cu opțiunea pentru votul prin corespondență nu este condiționată de înscrierea anterioară în Registrul electoral, prevăzută la art. 42 alin. (2) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a

Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente.

4) Modalitățile de informare a alegătorilor din străinătate cu privire la procedura exercitării dreptului de vot prin corespondență

Autoritatea Electorală Permanentă și Ministerul Afacerilor Externe organizează și derulează campanii de informare a cetățenilor români cu drept de vot cu domiciliul sau reședința în străinătate, privind modalitatea de exercitare a dreptului de vot prin corespondență.

În plus, între documentele transmise alegătorului pentru exercitarea dreptului de vot prin corespondență se vor regăsi și instrucțiuni detaliate privind votul prin corespondență.

5) Confecționarea și întocmirea materialelor necesare votării

Documentele necesare exercitării dreptului de vot prin corespondență care sunt transmise alegătorului sunt următoarele:

- a) un plic exterior prevăzut cu elemente de siguranță care să asigure sigilarea acestuia, în care vor fi introduse plicul interior și certificatul de alegător;
- b) un plic interior prevăzut cu elemente de siguranță care să asigure sigilarea acestuia, în care vor fi introduse opțiunea sau opțiunile de vot, după caz;
- c) certificatul de alegător;
- d) instrucțiuni privind exercitarea dreptului de vot.

În cazul alegerilor pentru Președintele României, documentele prevăzute la lit. a) – c) sunt transmise în câte două exemplare, de culori diferite.

Plicul exterior este autoadresat, este prevăzut cu elemente de siguranță care să asigure sigilarea acestuia. Pe plicul exterior sunt imprimate numele și prenumele alegătorului, adresa de corespondență a alegătorului, adresa biroului electoral competent, conform prezentului titlu, precum și un cod de bare care asigură identificarea unică a alegătorului.

Certificatul de alegător este un document prevăzut cu elemente de siguranță, care atestă faptul că persoana care îl deține este cea care și-a exercitat dreptul de vot prin corespondență. Certificatul de alegător cuprinde numele și prenumele alegătorului, codul numeric personal, domiciliul sau reședința din străinătate, după caz, seria și numărul actului de identitate, precum și declarația pe proprie răspundere a alegătorului privind exercitarea în mod liber, direct și secret a dreptului de vot. În conținutul declarației se vor menționa tipul și data scrutinului. Certificatul se semnează olograf de către alegător și poate fi utilizat o singură dată, la scrutinul pentru care a fost emis. În cazul alegerilor pentru Președintele României va fi confecționat un certificat distinct pentru al doilea tur de scrutin.

6) Procedura de transmitere către alegători a materialelor necesare votării

Documentele necesare exercitării dreptului de vot prin corespondență sunt introduse într-un alt plic și transmise, cu confirmare de primire, la adresa de domiciliu sau reședință a alegătorului indicată în lista electorală pentru votul prin corespondență, pusă la dispoziție de către Autoritatea Electorală Permanentă.

7) Procedura de exprimare a opțiunii de vot

Buletinul de vot prin corespondență constă dintr-o singură foaie care conține un singur candidat sau listă de candidați, după caz.

Misiunile diplomatice, oficiile consulare, secțiile consulare și instituturile culturale din străinătate ale României asigură imprimarea de buletine de vot prin corespondență cuprinzând toți candidații la scrutinul respectiv, precum și punerea liberă și gratuită a acestora la dispoziția alegătorilor, în spațiile accesibile publicului din sediile proprii.

Buletinele de vot prin corespondență vor putea fi imprimate și prin grija alegătorilor.

Modelul, dimensiunile buletinului de vot și condițiile de confecționare a buletinelor de vot prin corespondență sunt stabilite prin hotărâre a Guvernului.

Biroul Electoral Central asigură publicarea variantei electronice a buletinelor de vot prin corespondență conținând fiecare candidat sau listă de candidați, după caz, pe pagina proprie de internet, în termen de cel mult 48 de ore de la data rămânerii definitive a machetei buletinului de vot, conform legii.

La descărcarea variantei electronice a buletinelor de vot prin corespondență de pe pagina de internet a Biroului Electoral Central se va asigura anonimitatea terminalelor informatice utilizate în această operațiune.

Această soluție a fost aleasă pentru a asigura sustenabilitatea și eficiența costurilor generate de operațiunile electorale, precum și pentru a asigura un termen mai larg pentru expedierea către alegători a documentelor necesare votării. Mai arătăm că această prevedere nu este de natură să genereze costuri în sarcina alegătorilor, întrucât modul de obținere a unui buletin de vot nu este limitat. Totodată, nu se aduce atingere caracterului secret al votului întrucât, pe de o parte, modul de concretizare a obligației alegătorului de a asigura secretul votului rezultă din declarația dată pe formularul tipizat conținut de certificatul de alegător, dar și din sigilarea plicului interior în care este introdusă opțiunea de vot. În plus, caracterul direct și personal al votului este dat în aceeași măsură de certificatul de alegător, respectiv de sigilarea plicului interior.

Spre deosebire de secțiile de votare unde buletinul de vot este ștampilat cu ștampila de control a secției de votare, autenticitatea opțiunii de vot a alegătorului rezultă din utilizarea plicului interior oficial, dar și a plicului exterior oficial, ambele prevăzute cu elemente de siguranță de natură să prevină falsificarea acestora.

8) Modalitatea de transmitere a opțiunii de vot, către birourile electorale din țară

Plicul exterior sigilat conținând opțiunea de vot a alegătorului poate fi depus la orice oficiu poștal sau în orice cutie poștală. Acesta trebuie expediat cu suficient timp înaintea datei votării, pentru a asigura livrarea acestuia până cu 3 zile înaintea datei votării, inclusiv, la sediul biroului electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării sau biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate, după caz.

Compania Națională „Poșta Română” S.A. asigură predarea plicurilor exterioare sigilate, pe bază de borderou de predare-primire, biroului electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării sau biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate, după caz.

9) Primirea, verificarea și numărarea buletinelor de vot și stabilirea rezultatului votului prin corespondență

Birourile electorale pentru votul prin corespondență asigură verificarea codurilor de bare imprimate pe plicurile exterioare și înregistrarea primirii acestora.

După înregistrarea plicurilor exterioare, președintele biroului electoral pentru votul prin corespondență, loțiitorul sau membrul desemnat de către președintele biroului electoral pentru votul prin corespondență verifică starea sigiliului plicului exterior.

În cazul în care plicul exterior este desigilat sau deteriorat în asemenea măsură încât este de natură să afecteze integritatea votului prin corespondență, biroul electoral pentru votul prin corespondență anulează prin decizie plicul exterior, acesta nemaifăcând obiectul procedurii de desigilare, verificare a certificatului de alegător și extragere a plicului interior și introducerea acestuia în urna de vot.

Plicurile exterioare sigilate și înregistrate sunt desigilate de către biroul electoral pentru votul prin corespondență, care va proceda la verificarea certificatelor de alegător și la verificarea integrității plicurilor interioare și a sigiliilor acestora.

Plicurile exterioare care nu conțin certificatul de alegător sunt anulate prin decizie a biroului electoral pentru votul prin corespondență.

În cazul în care plicul interior este desigilat sau deteriorat în asemenea măsură încât este de natură să afecteze integritatea votului prin corespondență, biroul electoral pentru votul prin corespondență anulează prin decizie plicul interior, acesta nemaifăcând obiectul procedurii de introducere în urna de vot.

Certificatele de alegător extrase din plicurile exterioare se grupează pe pachete, separat de celelalte materiale.

Plicurile interioare sigilate sunt introduse în urne de vot, care sunt sigilate la sfârșitul fiecărei zile de activitate și desigilate dacă este cazul la începutul fiecărei zile de activitate.

Urnele de vot sunt păstrate de către biroul electoral pentru votul prin corespondență în condiții de siguranță și sub pază asigurată de către personalul structurilor Ministerului Afacerilor Interne.

În ziua votării biroul electoral pentru votul prin corespondență desigilează urnele de vot una câte una și desigilează plicurile interioare. Situațiile în care în plicul interior nu se găsește nici un buletin de vot sunt consemnate, în procesul-verbal de consemnare a rezultatelor votării. Opțiunile de vot sunt grupate pe tipuri de buletine de vot, pe candidați și liste de candidați, după caz. În cazul în care în același plic interior au fost introduse două sau mai multe buletine de vot conținând liste de candidați sau candidați diferiți pentru aceeași funcție, acestea sunt declarate nule de către biroul electoral pentru votul prin corespondență.

La încheierea operațiunilor de numărare a voturilor prin corespondență, biroul electoral pentru votul prin corespondență consemnează rezultatul votului prin corespondență într-un proces-verbal, pentru fiecare tip de scrutin, încheiat în două exemplare originale.

10) Atribuțiile organismelor electorale și ale instituțiilor implicate în organizarea și desfășurarea alegerilor

Principalele organisme electorale și instituții implicate în gestionarea votului prin corespondență sunt biroul electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării sau biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate, după caz, birourile electorale pentru votul prin corespondență, Autoritatea Electorală Permanentă, Ministerul Afacerilor Externe, misiunile diplomatice, oficiile consulare și Compania Națională „Poșta Română” S.A.

Birourile electorale pentru votul prin corespondență sunt alcătuite dintr-un președinte și un locțiitor, care sunt de regulă magistrați sau juriști din Corpul experților electorali gestionat de către Autoritatea Electorală Permanentă, precum și din 7 membri propuși de către partidele politice care participă la alegeri.

Birourile electorale pentru votul prin corespondență funcționează pe lângă și în subordinea biroului electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării sau a biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate, după caz.

Se înființează câte un birou electoral pentru votul prin corespondență pentru fiecare 10.000 de alegători. În situația în care în străinătate, au optat să voteze prin corespondență mai puțin de 10.000 de alegători se înființează un singur birou electoral pentru votul prin corespondență.

Birourile electorale pentru votul prin corespondență sunt constituite, în cazul îndeplinirii criteriilor prevăzute de lege, cu 10 zile înaintea datei votării.

Arondarea alegătorilor la birourile electorale pentru votul prin corespondență se face în ordine alfabetică, cu asigurarea unei repartiții proporționale, de către biroul electoral de circumscripție pentru cetățenii români

cu domiciliul sau reședința în afara țării sau la biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate, după caz.

Biroul electoral pentru votul prin corespondență îndeplinește următoarele atribuții principale:

a) asigură înregistrarea plicurilor exterioare transmise de către alegători, predate pe bază de borderou de predare-primire de către biroul electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării sau la biroul electoral pentru secțiile de votare din străinătate, după caz, conform prezentului titlu;

b) asigură desigilarea plicurilor exterioare transmise sau depuse de către alegători și verificarea existenței documentelor prevăzute de lege;

c) asigură introducerea în urna de vot a plicurilor interioare, până la sfârșitul zilei anterioare alegerilor;

d) asigură, în ziua votării, între orele 07.00-21.00, desigilarea plicurilor interioare, numărarea voturilor și consemnarea rezultatelor votului prin corespondență în procesele-verbale prevăzute de prezentul titlu;

e) înaintează procesele-verbale privind consemnarea rezultatelor votului prin corespondență biroului electoral ierarhic superior;

f) îndeplinește orice alte atribuții îi revin potrivit prezentului titlu.

Autoritatea Electorală Permanentă asigură, în principal, înregistrarea alegătorilor care au formulat cereri online pentru înscrierea în Registrul electoral cu opțiunea de vot prin corespondență, desemnarea președinților birourilor electorale pentru votul prin corespondență și a locțiitorilor acestora, întocmirea și tipărirea listelor electorale pentru votul prin corespondență.

Misiunile diplomatice și oficiile consulare asigură înregistrarea alegătorilor care au formulat cereri pe suport de hârtie pentru înscrierea în Registrul electoral cu opțiunea de vot prin corespondență.

Confecționarea documentelor necesare exercitării dreptului de vot prin corespondență, precum și transmiterea documentelor necesare exercitării dreptului de vot prin corespondență către alegători sunt asigurate de către Compania Națională „Poșta Română” S.A.. Aceeași instituție asigură livrarea sediului biroului electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării sau a biroului electoral pentru secțiile de votare din străinătate, după caz pe bază de borderou de predare-primire a plicurilor expediate de către alegători.

Opțiunea pentru Compania Națională „Poșta Română” S.A. a fost întemeiată, pe de o parte, pe capacitatea tehnică și logistică a acesteia și pe necesitatea asigurării unor condiții speciale de siguranță a corespondenței, iar pe de altă parte pe dispozițiile art. 8 din Directiva 97/67/CEa Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului (versiunea consolidată), respectiv pe prevederile art. 14 din Directiva 2004/18/CE din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de

atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (versiunea consolidată).

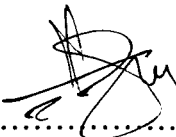
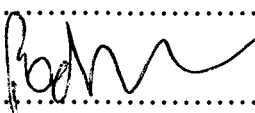

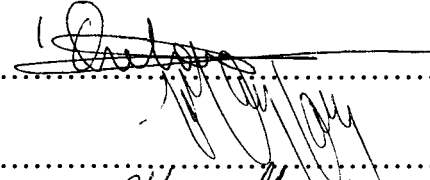
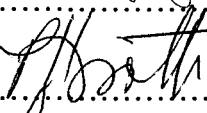
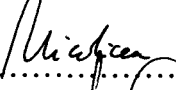
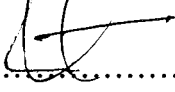
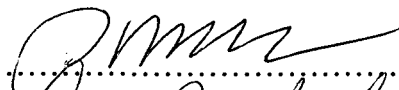
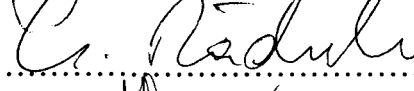
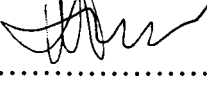
Astfel, potrivit art. 14 din Directiva 2004/18/CE, prezenta directivă nu se aplică contractelor de achiziții publice, în cazurile în care acestea sunt declarate secrete, executarea lor trebuie însoțită de măsuri speciale de siguranță, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative în vigoare în statul membru în cauză, sau protejarea intereselor esențiale ale respectivului stat membru impune acest lucru.

Totodată, conform art. 8 din Directiva 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997, dispozițiile articolului 7 nu aduc atingere dreptului statelor membre de a organiza plasarea cutiilor poștale pe drumurile publice, emisiunea de timbre poștale și serviciul de corespondență recomandată folosit în cadrul procedurilor judiciare și administrative, în conformitate cu legislația lor internă.

În temeiul Hotărârii Camerei Deputaților și Senatului nr. 18/2013, membrii Comisiei electorale au adoptat prezenta propunere legislativă, cu titlul *Lege privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea unor acte normative în domeniul electoral*, pe care o înaintăm spre dezbatere și adoptare în procedură de urgență.

INIȚIATORI:

1. Petru Gabriel Vlase	deputat PSD	
2. Luminița-Pachel Adam	deputat PSD	.....
3. Gabriela-Maria Podașcă	deputat PSD	
4. Árpád-Francisc Márton	deputat UDMR	.....
5. Varujan Pambuccian	deputat Mino.	.....
6. Viorel Chiriac	senator PSD	
7. Victor Paul Dobre	deputat PNL	
8. Doina Elena Federovici	senator PSD	.....
9. Puiu Hașotti	senator PNL	
10. Eugen Nicolicea	deputat PSD	
11. Vasile Nistor	senator PLC	
12. Ioan Oltean	deputat PNL	
13. Alin Păunel Țișe	senator PNL	
14. Mihai Alexandru Voicu	deputat PNL	
15. Valeriu Ștefan Zgonea	deputat PSD	.....